

Julkaistu Lapin Kansan Alakerta-palstalla Metsästä puhetta -sarjassa 14.2.2019

Jari Vilen

EU:n arktinen politiikka rakentuu tasapainoon

EU:n tulevan arktisen politiikan johtajatuksena täytyy olla tasapaino luonnonvarojen kestävästä käytöstä, talouden ja työllisyyden tukemisesta, alkuperäiskansojen elinolojen ja elintapojen turvaamisesta ja kehittämisestä sekä alueen asuttuna ja elinvoimaisena pitämisestä.

Euroopan unionin kiinnostus arktisia alueita kohtaan on kasvussa johtuen alueen poliittisen ja taloudellisen merkityksen kasvusta sekä ilmastonmuutoksen radikaalista nopeutumisesta. Yksi osoitus tästä on myös se, että Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker nimitti viime syksynä neuvonantajatiimiinsä ensimmäistä kertaa myös arktisen neuvonantajan. Tämä oli viesti siitä, että komissio on pitkäjänteisesti sitoutunut arktisen alueen kehittämiseen.

Juncker palasi arktiseen teemaan viimeksi tammikuun lopulla kommentoidessaan pääministeri Juha Sipilän pitämää Euroopan tulevaisuutta käsittelevää puhetta Euroopan parlamentissa. Junckerin korosti tuolloin, että hänen tavoitteenaan on arktisen alueen asioiden nostaminen komission asialistan kärkeen.

EU:n tuorein vuoden 2016 arktinen tiedonanto nosti esiin erityisesti arktisen alueen luonnon haavoittuvuuden ja etsi tasapainoa kestäväen taloudelliseen kehityksen, ympäristönsuojelun ja alkuperäiskansojen oikeuksien välillä. Nyt EU:n komission tutkimusyksikkö EPSC valmistelee politiikkapaperia seuraavan komission pohdittavaksi, jossa pyritään kartoittamaan mahdollisia uusia painopisteitä EU:n arktiselle toiminnalle. Yksi näistä on kestäväen talouskasvun tukeminen.

Suomen vuoden 2019 jälkipuoliskon EU-puheenjohtajuus antaa Suomelle ainutlaatuisen mahdollisuuden ja velvollisuuden olla vaikuttamassa EU:n tulevan arktisen politiikan painopisteisiin.

Mustan hiilen päästöt ovat arktisen alueen suurin ilmaston muutosta kiihdyttävä ympäristöongelma. Suurin osa niistä tulee ennen kaikkea Kiinasta ja Intiasta. Siksi ongelmaan voidaan vastata vain maailmanlaajuisin EU:n kautta tapahtuvien toimin.

Tämä ei kuitenkaan poista meidän velvollisuuttamme tehdä kaikki mahdollinen. Kestävä metsätalous, jota harjoitetaan ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla on yksi osa kokonaisuutta, jota meidän on hyödynnettävä arktisen alueen ilmastonmuutoksen vastaisessa toiminnassa. Tämä kaikki koskettaa myös Lappia, jossa metsätalouden merkitys on erityisen suuri.

Metsäsektorin tulo Lapissa oli vuonna 2017 noin 1,3 Mrd. euroa vuodessa. Vertailukohtana todettakoon, että vastaavaan aikaan Lapin matkailutulo oli noin 1 Mrd. euroa. Puuston kasvun ennustetaan nousevan lähivuosikymmeninä merkittävästi johtuen metsien ikärakenteesta, metsänhoitomenetelmistä ja myös ilmastonmuutoksesta. Hakkuumahdollisuudet ovat siis kasvusuunnassa ja vaikka hakkuita lisättäisiin, puuston kuutiomäärä metsissä kasvaa.

Metsien rooli hiilen sidonnassa ja sen lisäämisessä on keskeinen. Kun hakkuissa poistettava puumäärä pidetään alle metsien kasvun, ovat metsät parhaimmillaan hiilen sitojina ja hiilivaraston kasvattajina. Ei pidä myöskään unohtaa, että Lapin laajojen suojelualueiden valtavat metsät ovat - ei vain Suomen vaan koko Euroopan pysyviä hiilivarastoja. Puusta saatavat tuotteet ovat avainasemassa, kun korvataan fossiilisia, öljyperäisiä tuotteita biotalouden tuotteilla.

Metsäsektorin on kuitenkin myös itse muistettava se, että sen toiminnan hyväksyttävyyys on ansaittava joka päivä uudelleen ja se vaatii onnistunutta tasapainoa luonnonvarojen kestävässä taloudellisessa käytössä ja ympäristönsuojelussa. Tämä vaatii kykyä tunnistaa tulevaisuuden signaalit, kuunnella ihmisten toiveita, tarpeita ja huolia sekä tarjota kestäviä ratkaisuja koko Euroopan ja arktisen alueen kehitykseen.

Kirjoittaja on suurlähettiläs, EU-komission arktinen neuvonantaja.

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

